

Een exploratief onderzoek naar de structuur van sociale angst bij sociaal angstige psychiatrische patiënten en niet-sociaal angstige normale personen

C.M.J. van Dam-Baggen*,
F.W. Kraaimaat* en H.A.L. Kiers**

In dit artikel richten we ons op de beleving van sociale angst, gemeten met behulp van zelfbeoordelingslijsten waarin sociale angst geoperationaliseerd werd naar de mate van gerapporteerde spanning in sociale situaties. De resultaten van factor-analyses over gegevens verzameld met deze zelfbeoordelingslijsten, vormen een aanwijzing voor het bestaan van relatief onafhankelijke klassen van sociale situaties (Van Dam-Baggen & Kraaimaat, 1986c; 1987). Het is echter de vraag of deze onafhankelijke klassen situaties (dimensies) in verschillende proefgroepen teruggevonden kunnen worden. In de praktijk gaat men hier wel vaak van uit en gebruikt men dimensies die bij een geheel andere proefgroep werden gevonden. In het psychometrisch onderzoek vinden we enige ondersteuning voor de veronderstelling dat de structuur van sociale angst, gemeten als belevingsaspect, tussen diverse proefgroepen overeenstemt (Arrindell e.a., 1984; Arrindell & Van der Ende, 1985; Arrindell e.a., 1988; Curran e.a., 1980; Gambrill & Richey, 1975; Pearson, 1979; Richardson & Tasto, 1979). Factorstructuren die in dit diverse onderzoek naar voren kwamen, vertonen grote overeenkomsten. Clustering van sociale situaties naar de mate van gerapporteerde spanning, levert dimensies op als kritiek geven, contact initiëren, compliment geven en mening geven. Dit is des te opmerkelijker omdat de data niet alleen werden verzameld met vragenlijsten die verschillen in aantal en vorm van de items, maar ook bij verschillende proefgroepen. Het is dan ook niet zo verwonderlijk dat het idee heeft postgevat dat factorstructuren generaliseerd kunnen worden van de ene steekproef naar de andere. In de literatuur worden echter maar weinig studies gerapporteerd waarin de 'cross sample invariance' van de beleving van sociale angst empirisch werd onderzocht. Bovendien beperkte men zich in de betreffende onderzoeken tot steekproeven niet-sociaal angstige (Arrindell & Van der Ende, 1985) of verlegen normale proefpersonen (Arrindell et al., 1988).

In het hier gerapporteerde onderzoek wordt de conceptuele structuur van de beleving van sociale angst empirisch nagegaan: twee proefgroepen, een sociaal angstige en een

niet-sociaal angstige, worden met elkaar vergeleken op hun rapportage over welke sociale situaties hen spanning geven. Twee complementaire vragen komen daarbij aan de orde. Ten eerste: in hoeverre zijn er tussen de groepen overeenkomsten in de relatieve mate van spanning die gerapporteerd wordt ten aanzien van specifieke sociale situaties? Ten tweede: in welke mate stemt de groepering van sociale situaties bij een sociaal angstige en een niet-sociaal angstige proefgroep overeen? Met andere woorden, in hoeverre kan één clustering van sociale situaties naar spanning gebruikt worden om de resultaten van zowel sociaal angstigen als normalen te beschrijven?

METHODE

Instrument

Sociale angst werd gemeten met de Spanningsschaal van de Inventarisatielijst Omgaan met Anderen, *de IOA* (Van Dam-Baggen & Kraaimaat, 1986c; 1987; 1990). De 35 items van de IOA hebben betrekking op concrete sociale situaties waarin gedragingen als kritiek geven en mening uiten gesteld worden. De items bestaan dus steeds uit specifieke situatie/respons-combinaties. (Voorbeelden: Mee gaan doen in een gesprek van een groepje mensen; Een gesprekje beginnen met een onbekende; Een andere mening naar voren brengen dan die van de persoon met wie u spreekt; Een andere mening naar voren brengen dan die van het gezelschap waarin u bent.) De mate van spanning die elk item geeft, wordt gemeten met een vijfpunts Likert-schaal, lopend van 1 (= helemaal niet gespannen) tot 5 (= heel erg gespannen).

Proefpersonen

De volgende groepen proefpersonen namen deel aan het onderzoek:

1. 217 sociaal angstige psychiatrische patiënten (79 mannen en 138 vrouwen met een gemiddelde leeftijd van 32 jaar, een s.d. van 9,2 en een spreiding van 16 tot 60 jaar). De proefpersonen waren klinische en poliklinische patiënten van het Academisch Ziekenhuis Utrecht, die werden verwezen naar sociaalvaardigheidstherapie/assertiviteits-training en voldeden aan de selectiecriteria daarvoor, met name dat zij angst en/of problemen in sociale situaties als hun voornaamste aanmeldingsklacht vermeldden (Van Dam-Baggen, 1987; Van Dam-Baggen & Kraaimaat, 1979; 1986a). Manifest psychotische en hersenorganisch gestoorde patiënten werden uitgesloten. De steekproef was heterogeen wat betreft psychiatrische diagnoses: deze varieerden van ernstige neurotische tot rand-psychotische problematiek. De verdeling van de leeftijd van de groep vertoonde een symmetrische curve als bij een normaalverdeling, terwijl de verdeling van de opleidingsniveaus licht scheef was (iets meer lagere opleidingsniveaus). Aange-

* Vakgroep Psychiatrie, RUU/AZU, Postbus 85500, 3508 GA Utrecht.

** Vakgroep Psychologie, RUG, Grote Kruisstraat 2/1, 9712 TS Groningen. De bijdrage van H.A.L. Kiers aan dit onderzoek werd mogelijk gemaakt door een fellowship van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen.

zien uit eerder onderzoek was gebleken dat sociaal angstige *klinische* psychiatrische patiënten niet verschilden van *poliklinische* in hun mate van gerapporteerde sociale en algemene angst en sociale vaardigheden (Van Dam-Baggen & Kraaimaat, 1986a) werden klinische en poliklinische psychiatrische patiënten in één proefgroep bijeengenomen.

2. 276 normale proefpersonen (130 mannen en 146 vrouwen met een gemiddelde leeftijd van 38,6 jaar, een s.d. van 13,4 en een spreiding van 16 tot 74 jaar). Deze groep was samengesteld uit medewerkers van het kantoor van een levensmiddelenbedrijf, studenten van een volwassenen-opleiding, leden van een trimgroep en leden van een zangkoor. De verdelingen van leeftijd en opleidingsniveau vertoonden een symmetrische curve als bij een normaalverdeling. De normale proefpersonen kwamen uit dezelfde regio als de patiënten.

In verband met het doel van de studie zochten we proefgroepen die extremen vertegenwoordigen op de dimensie sociale angst. Voor de proefgroep die een hoge mate van sociale angst moest vertegenwoordigen, werd gekozen voor psychiatrische patiënten waarvoor zowel door de verwijzer als door henzelf behandeling voor sociale angst/non-assertiviteit nodig werd geacht en die aan de selectiecriteria voor deze behandeling voldeden. Uit eerder onderzoek was bekend dat psychiatrische patiënten in het algemeen een (significant) hogere mate van spanning in sociale situaties rapporteren dan normale personen (Van Dam-Baggen & Kraaimaat, 1986c; 1987; 1990). De normale personen waren niet in behandeling voor sociale angst/non-assertiviteit.

De proefgroepen bleken significant van elkaar te verschillen in hun totaalscores op de Spanningsschaal van de IOA (groep 1: gemiddelde = 101,3, s.d. = 27,0; groep 2: gemiddelde = 66,8, s.d. = 15,5; $t = 16,5$, $p < 0,01$). Gelijksoortige resultaten werden gevonden voor de 5 subschalen van de IOA (t-tests: $p < 0,01$) alsook voor alle items (t-tests: $p < 0,01$).

De proefgroepen verschilden van elkaar in sexe (Chi kwadraat = 6,49; $p < 0,05$) en leeftijd (t-test: $t = -6,39$, $p < 0,01$). Uit eerder onderzoek is bekend dat de Spanningsschaal van de IOA niet samenhangt met sexe en leeftijd (Van Dam-Baggen & Kraaimaat, 1986c, 1987).

RESULTATEN

Eerste vraag: in hoeverre zijn er tussen de proefgroepen overeenkomsten in de relatieve mate van spanning die gerapporteerd wordt op de items van de IOA? Om deze vraag te kunnen beantwoorden werd de relatie nagegaan tussen de gemiddelde itemscores over de groepen sociaal angstige patiënten en niet-sociaal angstige normalen. De gevonden Pearson product moment correlatie van 0,93 ($p < 0,001$) laat zien dat deze gemiddelde itemscores een significant hoge samenhang vertonen. Dus sociaal angstige en niet-sociaal angstige proefpersonen lijken sterk op elkaar wat be-

treft de sociale situaties die hen *relatief* veel of weinig spanning geven. Er lijkt dus sprake te zijn van graduele verschillen tussen sociale situaties in meer algemene zin.

Tweede vraag: in welke mate stemt de groepering van de IOA-items op basis van de gerapporteerde mate van spanning overeen bij een sociaal angstige en een niet-sociaal angstige proefgroep? Om deze vraag te kunnen beantwoorden worden de factoranalytische structuren van de Spanningsschaal van de beide proefgroepen met elkaar vergeleken met behulp van de methode van Simultane Componenten Analyse (SCA: Millsap & Meredith, 1988; Kiers & Ten Berge, 1989; Kiers, 1990; Ten Berge & Kiers, 1990). Deze exploratieve methode gebruikt in beide groepen dezelfde component-gewichten om componenten te definiëren die dan dezelfde constructen meten. Ze probeert zodanige component-gewichten te vinden dat de componenten optimaal de variabelen in beide datasets beschrijven. Toepassing van SCA laat na scheve rotatie een tamelijk heldere structuur van 5 componenten zien die voor respectievelijk de sociaal angstige psychiatrische patiënten en de niet-sociaal angstige normalen 61,6 en 55,7% van de totale variantie verklaren. De verklaarde varianties met Principale Componenten Analyse (PCA; ook 5 factoren) zijn nauwelijks hoger namelijk respectievelijk 62,1 en 56,1%. Blijkbaar is het dus mogelijk met op dezelfde manier gedefinieerde componenten in beide groepen ongeveer evenveel variantie te verklaren als met PCA, en spelen deze 'simultane' componenten een belangrijke rol bij de beschrijving van de variabelen in beide groepen.

Bij SCA worden de items ondergebracht in de componenten op basis van hun gewichten na transformatie. Met behulp van de Simple Weights Procedure uit het SCA-programma kan deze structuur wat worden bijgesteld zodat ook inhoudelijk de meest inzichtelijke structuur ontstaat. Vergelijken met de na scheve rotatie gevonden structuur hebben we slechts één item naar een andere component verplaatst, hetgeen een gering verlies aan verklaarde variantie betekende (patiënten nu 60,3% en normalen nu 53,8%). De 5 componenten hebben inhoudelijk betrekking op situaties die te maken hebben met (a) kritiek en mening geven (12 items), (b) waardering uiten (7 items), (c) contact initiëren (4 items), (d) zelfwaardering uiten (4 items) en (e) verzoeken doen en weigeren (8 items).¹ De vraag die zich nu voordoet is of de componenten zich ook hetzelfde gedragen, met andere woorden, hebben ze in beide groepen ongeveer proportionele ladingen? Als dat zo is, levert dat een extra grond voor het geven van dezelfde interpretatie aan de componenten in de twee verschillende groepen. Hiertoe

1. De dimensies die gevonden werden in dit onderzoek moeten onderscheiden worden van de subschalen van de IOA zoals vermeld in de Handleiding IOA (Van Dam-Baggen & Kraaimaat, 1987). De daar vermelde subschalen zijn ontwikkeld voor de training van sociale vaardigheden en dus afgeleid van de Frequentieschaal.

Tabel 1. Correlaties tussen de componenten in de twee groepen.*

Component	Sociaal angstige ptn					Normalen				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1	1,00					1,00				
2	0,48	1,00				0,37	1,00			
3	0,65	0,55	1,00			0,62	0,33	1,00		
4	0,66	0,57	0,56	1,00		0,49	0,32	0,32	1,00	
5	0,81	0,56	0,63	0,67	1,00	0,69	0,53	0,49	0,44	1,00

* De componenten zijn: 1. Kritiek en mening geven; 2. Waardering uiten; 3. Contacten initiëren; 4. Zelfwaardering uiten; 5. Verzoeken doen en weigeren.

vergeleken we de ladingen per component over beide groepen met behulp van Tucker's congruentiecoëfficiënt die de overeenstemming tussen de ladingen op twee componenten meet. De Tucker's phi's waren respectievelijk 0,99, 0,94, 0,98, 0,97 en 0,98. Dit betekent dus dat er sprake is van een vrijwel zelfde structuur in de beide groepen: de door ons gehanteerde clusters van variabelen leveren dus componenten die vrijwel even goed zijn als de principale componenten en bovendien in de twee groepen vrijwel proportionele ladingen hebben.

De correlaties tussen de componenten staan voor beide groepen vermeld in tabel 1. In de groep sociaal angstigen correleren de componenten vrij sterk (van 0,48 tot 0,81), terwijl de correlaties in de groep normalen wat lager liggen (van 0,32 tot 0,69). Bij toetsing blijkt dat zeven van de tien correlaties significant hoger zijn bij de patiënten dan bij de normalen ($p > 0,01$). Kennelijk is de beleving van sociale angst door de proefgroep sociaal angstigen wat minder gedifferentieerd dan door de groep niet-sociaal angstigen, een bevinding die overigens overeenstemt met resultaten die verkregen werden in het onderzoek naar de generaliseerbaarheidstheorie bij (sociale) angst (o.a. Van Heck, 1981; 1988; Van Dam-Baggen, Van Heck & Kraaimaat, 1992).

Om de interne consistentie van de aldus gevormde componenten vast te kunnen stellen, hebben we per component alfa's berekend. Deze alfa-coëfficiënten, alsmede de gemiddelden en standaarddeviaties van elke component staan weergegeven in tabel 2.

Uit de tabel blijkt dat alle componenten voor beide groepen een hoge interne consistentie vertonen.

SAMENVATTING EN DISCUSSIE

De vergelijking van sociaal angstige en niet-sociaal angstige personen bracht aan het licht dat de relatieve spanning die wordt gerapporteerd bij specifieke sociale situaties tussen beide groepen in hoge mate overeenstemt. De relatieve angst uitlokkende capaciteit van sociale situaties is dus redelijk stabiel over de twee proefgroepen. Ook de subklassen van sociale situaties die gevormd worden op basis van gerapporteerde spanning stemmen in hoge mate overeen. De op face value geobserveerde overeenkomst van op spanning gebaseerde klassen van sociale situaties in de verschillende onderzoeken (zie o.a. Van Dam-Baggen & Kraaimaat, 1987) en de empirisch gevonden overeenkomst in structuur bij groepen normalen (Arrindell et al., 1985) wordt ondersteund door de resultaten van dit on-

Tabel 2. Gemiddelden, standaarddeviaties en alfa-coëfficiënten.**

Component/dimensie	Soc. angstige ptn			Normale ptn		
	Gem.	s.d.	alfa	Gem.	s.d.	alfa
a Kritiek en mening geven	3,34	0,91	0,93	2,23	0,63	0,88
b Waardering uiten	2,10	0,77	0,84	1,34	0,54	0,89
c Contacten initiëren	3,18	1,05	0,86	1,93	0,70	0,78
d Zelfwaardering uiten	2,78	1,00	0,85	1,90	0,66	0,74
e Verzoeken doen en weigeren	2,90	0,89	0,86	1,89	0,55	0,78

** De gemiddelden en standaarddeviaties zijn gecorrigeerd voor het aantal items per component.

derzoek, te meer daar twee proefgroepen werden vergeleken die op meer aspecten dan alleen sociale angst van elkaar verschilden. Belangrijk is wel om op te merken dat deze bevindingen niets zeggen over de structuur van sociale angst als andere aspecten, zoals bijvoorbeeld fysiologische of handelingsaspecten, in het geding zijn. Van Dam-Baggen, Van Heck & Kraaimaat (1992) vonden bijvoorbeeld dat de generaliseerbaarheid over situaties (twee van elkaar verschillende sociale situaties) het hoogst was voor fysiologische reacties en het laagst voor overt gedrag, terwijl gerapporteerde cognities een tussenpositie innamen.

Wat de inhoud van de in dit onderzoek gevonden structuur betreft, valt op dat ook deze structuur sterk lijkt op de dimensies die in de literatuur voor verschillende steekproeven gevonden worden (o.a. Arrindell e.a., 1984; Arrindell & Van der Ende, 1985; Curran e.a., 1980; Gambrell & Richey, 1975; Pearson, 1979; Richardson & Tasto, 1979). De bevindingen van ons onderzoek vormen daarmee een extra ondersteuning voor de veronderstelling dat er op grond van de mate van gerapporteerde spanning klassen van sociale situaties zijn te onderscheiden. Hierbij dient echter wel aangetekend te worden dat deze klassen bij de groep normalen minder onderlinge samenhang vertonen dan bij de groep patiënten. Dit verschil kan wijzen op een minder gedifferentieerde beleving van spanning in sociale situaties bij de sociaal angstigen dan bij de normalen.

In de literatuur worden sociale situaties onderscheiden naar positieve en negatieve situaties met andere woorden situaties gericht op het uitbreiden respectievelijk afbakenen van het sociale domein (Eisler, Hersen, Miller & Blanchard, 1975; Pitcher & Meikle, 1980; Lazarus, 1973; Bakker & Bakker-Rabdau, 1973). Uit ons onderzoek blijkt dat deze tweedeling slechts ten dele volstaat. Zo groeperen situaties met betrekking tot kritiek geven en mening geven (zgn. negatieve situaties) zich op basis van de ervoor gerapporteerde spanning inderdaad in één component. De situaties met betrekking tot waardering uiten tegen de ander, contact initiëren en zelfwaardering uiten (zgn. positieve situaties), echter, groeperen zich niet alleen apart van de negatieve situaties maar zijn ook te onderscheiden in afzonderlijke componenten. Het onderscheid in negatieve en positieve situaties kan dus verder genuanceerd worden voor de positieve situaties. Ook het groeperen van de situaties verzoeken doen en weigeren wijst erop dat de indeling in positieve en negatieve situaties niet geheel toereikend is maar geeft steun aan eerdere bevindingen dat weigeren onderscheiden kan worden van kritiek geven en mening geven (zie ook McFall & Marston, 1970; McFall & Lillesand, 1971). Echter de relatief hoge correlaties tussen de componenten kritiek en mening geven en verzoeken doen en weigeren in beide groepen wijzen erop dat deze componenten meer met elkaar te maken hebben dan met de overige (positieve) componenten.

De resultaten van dit onderzoek hebben implicaties voor de assessment van sociale angst met behulp van spanning in de klinische praktijk. Geconcludeerd kan namelijk worden

dat dimensies of klassen van sociale situaties, die empirisch gevonden worden bij een bepaalde proefgroep, tamelijk betrouwbaar te gebruiken zijn in de assessment middels zelfbeoordeling van andere proefgroepen. In de behandeling van sociale angst kunnen de gevonden dimensies gebruikt worden als constituerende elementen bij het in beeld brengen van gerapporteerde sociale angst. Zowel bij de inventarisatie van sociale angst als bij behandelingen waarin de nadruk ligt op exposure aan sociale situaties zal rekening gehouden kunnen worden met de wijze waarop deze situaties inhoudelijk groepeerden op basis van de ervoor gerapporteerde spanning. Zo kunnen bij de behandeling van sociale angst met angstbestrijdingsmethoden als bijvoorbeeld 'graded exposure', de sociale situaties volgens thema ondergebracht worden in één hiërarchie.

In this article the conceptual structure of reported social anxiety is empirically investigated in socially anxious psychiatric patients and non-socially anxious normal persons. It was revealed that the groups agree as to which social situations they report giving them relatively more or less anxiety. The clustering of social situations was shown to be rather consistent between both groups of subjects. Implications for theoretical and practical issues are discussed.

LITERATUUR

- Arrindell, W.A. & Van der Ende, J. (1985). Cross-sample invariance of the structure of self-reported distress and difficulty in assertiveness. *Advances in Behavior Research and Therapy*, 7, 205-243.
- Arrindell, W.A., De Groot, P.M. & Walburg, J.A. (1984). *S.I.G. De Schaal voor Interpersoonlijk Gedrag. Handleiding deel 1*. Lisse: Swets & Zeitlinger.
- Arrindell, W.A., Sanderman, R., Van der Molen, H., Van der Ende, J. & Mersch, P.-P. (1988). The structure of assertiveness: a confirmatory approach. *Behavior Research and Therapy*, 26, 337-339.
- Bakker, C.B. & Bakker-Rabdau, M.K. (1973). *No trespassing! Explorations in human territoriality*. San Francisco: Chandler & Sharp Publishers.
- Berge, J.M.F. ten & Kiers, H.A.L. (1990). Simultane componenten-analyse voor twee of meer groepen personen. *Nederlands Tijdschrift voor de Psychologie*, 45, 221-226.
- Curran, J.P., Corriveau, D.P., Monti, P.M. & Hagerman, S.B. (1980). Social skill and social anxiety. Self-report measurement in a psychiatric population. *Behavior Modification*, 4, 493-512.
- Dam-Baggen, R. van (1987). *Sociale angst en non-assertiviteit bij psychiatrische patiënten: onderzoek in de klinische praktijk*. Lisse: Swets & Zeitlinger.
- Dam-Baggen, C.M.J. van, Heck, G.L. van & Kraaimaat, F.W. (1992). The relative consistency of social anxiety in psychiatric patients. *Anxiety Research* (submitted).
- Dam-Baggen, R. van & Kraaimaat, F. (1979). Assertieve Training. In: J.W.G. Orlemans et al., (Eds.), *Handboek voor Gedragstherapie*. Deventer: Van Loghum Slaterus.

- Dam-Baggen, R. van & Kraaimaat, F. (1986a). A group social skills training program with psychiatric patients: outcome, drop-out rate and prediction. *Behavior Therapy and Research*, 24, 161-169.
- Dam-Baggen, R. van & Kraaimaat, F. (1986b). Sociale angst bij hoog en laag sociaal angstige psychiatrische patiënten. *Gedragstherapie*, 19, 83-95.
- Dam-Baggen, R. van & Kraaimaat, F. (1986c). De betrouwbaarheid en validiteit van de Inventarisatielijst Omgaan met Anderen. *Gedragstherapie*, 19, 229-248.
- Dam-Baggen, C.M.J. van & Kraaimaat, F.W. (1987). *Handleiding bij de Inventarisatielijst Omgaan met Anderen, de IOA*. Lisse: Swets & Zeitlinger.
- Dam-Baggen, C.M.J. van & Kraaimaat, F.W. (1990). *Inventarisatielijst Omgaan met Anderen: Herzien Handleiding deel 2*. Lisse: Swets & Zeitlinger.
- Eisler, R.M., Hersen, M., Miller, P.M. & Blanchard E.B. (1975). Situational determinants of assertive behaviors. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 43, 330-340.
- Gambrell, E.D. & Richey, C.A. (1975). An assertion inventory for use in assessment and research. *Behavior Therapy*, 6, 550-561.
- Kiers, H.A.L. (1990). *SCA: A program for simultaneous components analysis*. University of Groningen: IEC PROGRAMMA.
- Kiers, H.A.L. & Berge, J.M.F. ten (1989). Alternating least squares algorithms for simultaneous components analysis with equal component weight matrices in two or more populations. *Psychometrika*, 54, 467-473.
- Lazarus, A.A. (1973). On assertive behavior: a brief note. *Behavior Therapy*, 4, 697-699.
- McFall, R.M. & Lillesand, D.B. (1971). Behavior rehearsal with modeling and coaching in assertive training. *Journal of Abnormal Psychology*, 77, 313-323.
- McFall, R.M. & Marston, A.R. (1970). An experimental investigation of behavior rehearsal in assertive training. *Journal of Abnormal Psychology*, 76, 295-303.
- Millsap, R.E. & Meredith, W. (1988). Component analysis in cross-sectional and longitudinal data. *Psychometrika*, 53, 123-134.
- Pearson, J.C. (1979). A Factor analytic study of the items of the Rathus Assertiveness Schedule and the Personal Report of Communication Apprehension. *Psychological Reports*, 45, 491-497.
- Pitcher, S.W. & Meikle, S. (1980). The topography of assertive behavior in positive and negative situations. *Behavior Therapy*, 11, 532-547.
- Richardson, F.C. & Tasto, D.L. (1976). Development and factor analysis of a social anxiety inventory. *Behavior Therapy*, 7, 453-462.
- Van Heck, G.L. (1981). *Anxiety: the profile of a trait*. Unpublished Doctoral Dissertation, Tilburg University, The Netherlands.
- Van Heck, G.L. (1988). Modes and models in anxiety. *Anxiety Research*, 1, 199-214.